

De la *Înfundătură*

la *Intrare*

Locuri ale Bucureștiului cotidian

EDITURA UNIVERSITARĂ ION MINCU

Coordonator: Ana Maria Zahariade
Texte: Ana Maria Zahariade, Irina Popescu (Calotă), Radu Tudor Ponta, Ruxandra Nemțeanu, Anca Hariton, Adriana Stroe
DTP / grafică copertă: Miruna Stroe

Expoziție (2014): Ana Maria Zahariade (coord.), Irina Popescu (Calotă), Radu Tudor Ponta, Mihaela Criticos, Ruxandra Nemțeanu, Anca Hariton, Adriana Stroe, Ioana Alexe

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
De la înfundătură la intrare : Locuri ale Bucureștiului cotidian
Miruna Stroe, Irina Popescu (Calotă), Radu Tudor Ponta, ... ;
coord.: Ana Maria Zahariade. - București : Editura Universitară
"Ion Mincu", 2016
ISBN 978-606-638-156-7
I. Stroe, Miruna
II. Calotă, Irina
III. Ponta, Radu Tudor
IV. Zahariade, Ana Maria (coord.)

72(498 Buc.)

© 2016, Editura Universitară „Ion Mincu",
Str. Academiei 18-20, sect.1, București
Cod 010014, tel. +40.21.30.77.193

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această publicație nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă prin orice mijloace de natură electronică, mecanice, de copiere, înregistrare sau alte forme fără permisiunea prealabilă a editurii.

ORDINUL ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA

Cartea a apărut cu sprijinul Ordinului Arhitecților din România din Timbrul Arhitecturii.

Cuprins

De la *înfundătură* la *intrare*.
Locuri ale Bucureștiului cotidian 7

De la „înfundătură” la „intrare”:
legislație, teorie și practică, 1831-1939 16

Elemente pentru o tipologie 60

Strada Finlanda 79

Intrarea „Vasile Păun”, fostă Intrarea „Ursuleţului”,
bd. Mihail Kogălniceanu nr.8, București 89

Parcelarea Suter (1896-1912),
Aleea „Suter” din București, sector 4 106

Intrarea Armașului 118

Intrarea Vermont 128

Intrarea Dacilor 136

Intrarea Nicolae Iorga 141

Intrarea Costache Negri 145

Inventarierea fundăturilor din București.
Metodă și surse. 156

Lista fundăturilor din București și tabel sintetic de date 158

Intrarea „Vasile Păun”, fostă Intrarea „Ursuleţului”, bd. Mihail Kogălniceanu nr.8, Bucureşti

Ruxandra Nemţeanu

Intrarea „Vasile Păun” a fost realizată, ca şi celelalte fundături urbane, în scopul extinderii Bucureştiului prin parcelarea eficientă a acelor loturi libere aflate în vecinătatea centrului şi a unor artere importante. Acest tip de intervenţie a fost inspirat de experienţa europeană şi a fost favorizat de legile şi reglementările specifice adoptate în anii ’20 şi ’30 ai secolului trecut, în special de legile de încurajare a construcţiilor de locuinţe din 1927 şi 1931 şi de Regulamentul de construcţii şi alinieri din 1928.

Bulevardul Kogălniceanu s-a trasat la sfârşitul secolului al XIX-lea pentru a continua axa est-vest a arterelor bucureştene. A evoluat conform reglementărilor din 1897 (construcţie pe aliniere, cu faţadă de minim 10m sau în regim închis, înălţimea între 10 şi 13m), 1928 (înălţime între 15 şi 18m) şi 1939 (înălţime maximă 24m).

Fig.01/ Intrarea „Vasile Păun”, vedere dinspre piaţa Mihail Kogălniceanu. [fotografie de Aurelian Stroe]

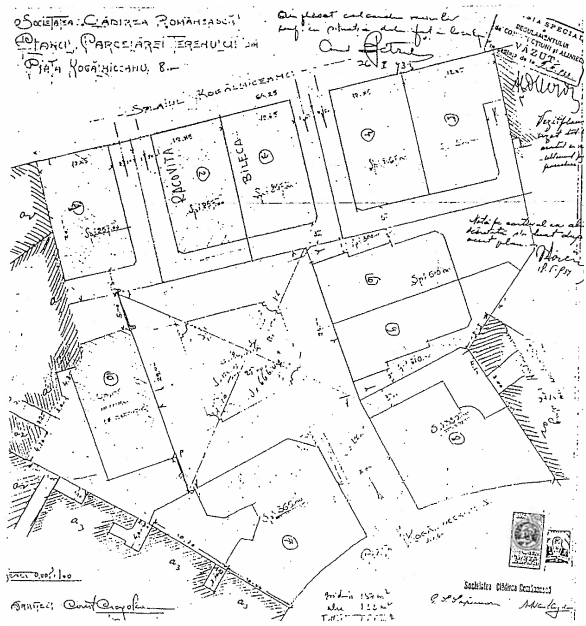

Fig.02/ Parcelarea „Clădirea Românească", Piața Mihail Kogălniceanu, 1933. [N. Lascu, *Legislație și dezvoltare urbană - București, 1831-1952*, teză de doctorat (București: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu", 1997)]

De-a lungul bulevardului se aflau dispuse preponderent construcții de raport, tipice pentru prima jumătate a secolului al XX-lea și care îmbină comerțul și serviciile cu locuirea colectivă. Atât volumetria, cât și plastica arhitecturală a clădirilor adiacente aliniamentului sudic al bulevardului Regina Elisabeta s-au subordonat reglementărilor noilor bulevarde moderniste, trasate în capitală după modelul francez *haussmannian* de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Bulevardul este caracterizat de profilul transversal constant și echilibrat (front continuu și o înălțime a fronturilor egală cu lățimea străzii), plantația de aliniament, racordarea la țesutul învecinat pe care îl structurează și de prezența unor stiluri arhitecturale dominante, precum eclectic, modernist, Art Deco.

Intrarea „Vasile Păun" (fostă intrarea „Ursulețului") este o parcelare interbelică care a rezultat ca urmare a unei ample operațiuni de modernizare a bulevardelor bucureștene trasate la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Pornită din Splaiul Kogălniceanu nr. 8, fundătura/parcelarea Societății „Clădirea Românească" (Fig.02) a fost proiectată ulterior străpungerii noului bulevard Regina Elisabeta și a Pieței Kogălniceanu, pe suprafața de teren liber rezultat după trasarea arterei. Se urmărea realizarea unor fronturi continue la aliniamentele bulevardelor (Regina Elisabeta, Splaiul Independenței) și pe străzile secundare. Prin intermediul fundăturii s-a creat posibilitatea amenajării în interiorul incintei a unui scuar verde, cu o buclă de carosabil în jurul acestuia,

rezultând o insulă care protejează intimitatea locuitorilor din apartamentele imobilelelor adiacente scuarului.

Ansamblul Intrării Vasile Păun/Ursuleţului este protejat prin Zona Construită Protejată a Bucureştiului[1], sector 5. În prezent clădirile din cadrul intrării au următoarele numere poştale: Splaiul Independenţei nr. 56, 56A, 56B, 58, 58B, intrarea Vasile Păun nr. 2 (Piaţa Kogălniceanu f.n.), 4, 6, 8 (56BB), 9 (56A), nr.1 (Piaţa Kogălniceanu f.n.), 3, 5.

Intrarea studiată, iniţiată ca parcelare în anul 1932 (realizată între 1932 şi 1934, inaugurată în 1935), prin Societatea „Clădirea Românească" – societate de asigurări –, a devenit actuala intrare Păun Vasile. Ea a fost concepută în ideea rezolvării urbanistice a terenului viran, delimitat de artera Splaiul Independenţei şi Piaţa M. Kogălniceanu din centrul Bucureştiului, după modelul occidental al formei urbane de tip *cul-de-sac*.

După autorizarea parcelării, Societatea „Clădirea Românească", în calitate de investitor, a revândut loturile unor proprietari interesaţi de investiţie, care au construit tronsoane de clădiri după regulamentul urbanistic al parcelării. Terenul a fost divizat în 10 loturi cu suprafeţe cuprinse între 210mp şi 365mp.

Proiectată ca o incintă, cu o curte interioară, cu un scuar verde şi cu trei ieşiri la arterele paralele - două la Splaiul Independenţei, una la Piaţa Kogălniceanu -, fundătura urma să conţină imobile cu subsol+P+5 şi respectiv S+P+2-3 etaje.

Imobilele construite pe cele 10 parcele au exclusiv funcţiune rezidenţială, cuprinzând locuinţe cu mai multe apartamente de lux, cu excepţia celor două clădiri cu faţada spre piaţa publică Mihail Kogălniceanu, care cuprind spaţii comerciale la parter.

În anul 1932, prin adresa nr. 34218, Societatea „Clădirea Românească" cere Primăriei Sectorului III Albastru să autorizeze parcelarea pe terenul viran aflat în proprietatea Societăţii şi localizat între Piaţa M. Kogălniceanu şi Splaiul Independenţei. Planul parcelar este semnat de arhitecţii Constantin Ciogolea şi G. S. Săpunaru, angajaţii Societăţii.

Ulterior, tot în 1932, Societatea „Clădirea Românească", prin adresa nr. 7934/1932, cere să construiască un imobil de raport cu subsol, parter, 5 etaje şi mansardă la aliniamentul Pieţei Kogălniceanu, la nr. 8, dar care depăşeşte înălţimea admisibilă prin regulament, de maximum 12 metri. În consecinţă,

1 Planul Urbanistic General al Municipiului Bucureşti aprobat prin HCGMB nr. 279/2000 în Zona Construită Protejată nr.06, bulevard haussmanian al Bucureştiului şi prin sit protejat Lista Monumentelor Istorice-2010, ca parte a Sitului de arhitectură „Sit I", sec. XVI – XX, cod B-II-s-A-17910, municipiul Bucureşti, delimitare: „Splaiul Independenţei - str. Vasile Pârvan - str. Berzei - str. Buzeşti - str. Sevastopol - str. Grigore Alexandrescu - str. Polonă - str. Mihai Eminescu - str. Traian - str. Popa Nan - str. Ţepeş Vodă - str. Traian - str. dr. Maximilian Popper. - str. Anton Pann - Bd. Mircea Vodă - Bd. Corneliu Coposu - str. Halelor".

proiectul este refuzat de Primărie, motiv pentru care autorizația nu a fost ridicată de petent. Între timp, construcția deja fusese începută, ridicându-se până la parter. În final, Comisia Specială Tehnică a Primăriei București a aprobat înălțimea mărită la frontul Pieței Kogălniceanu, eliberând altă autorizație. Cu această ocazie a fost aprobat și noul plan de parcelare prezentat, ce cuprindea aleea și piața interioară cu inelul carosabil de întoarcere, precum și construcția nou propusă pe lotul nr. 10 care se afla în curs de execuție.

Prin avizul Comisiei se impuneau următoarele condiții: aleea de intrare dinspre Piața Kogălniceanu să fie de 8 metri lărgime și clădirile noi să fie amplasate pe aliniament; calcanele care vor rămâne vizibile spre piațete „se vor decora de cei care vor construi pe loturile 1, 9 și 10". Avizul poartă semnături precum cea a urbanistului I. Davidescu, în calitate de reprezentant al Primăriei și a arhitectului Constantin Giuglea, din partea Societății „Clădirea Românească"[2].

În privința regimului de înălțime al clădirilor din parcelare, Comisiunea Specială, în ședința de la 22 mai 1933, consemnează în aviz că imobilele de colț cu fațada spre Bulevardul Elisabeta vor avea înălțimea cerută de regulament pentru bulevard, iar pe aleea de intrare în parcelare, vor avea aceeași înălțime pe o lungime de fațadă de 8+4= 12 m.

Spre piațeta interioară a parcelării, înălțimea va fi parter și 2 etaje (maximum 12m), cu condiția ca „grupurile de clădiri să fie de înălțimi egale și să aibă aspect de clădire unitară".

În final, după multe avizări și decizii modificate, Consiliul Comunal al Sectorului III Albastru, prin Decizia cu Nr. 54/933, aprobă lucrările în parcelare, cu condiția ca lucrările edilitare să fie complet terminate până la 1 iulie 1934.

La data de 13 ianuarie 1934, Societatea Clădirea Românească solicită Consiliului Sectorului III Albastru să aprobe în interiorul parcelării construirea pe o înălțime mai mare decât cea stabilită de Comisia Specială în ședința de la 22 Mai 1933 - o altă derogare de la regulament, care în final va fi și aceasta acceptată.

2 La data de 11 Aprilie 1933, Primăria Sectorului III Albastru în Ședința Consiliului Comunal emite Deciziunea nr. 33 și raportul serviciului cadastral înregistrat la Nr. 7678/725/ A/933, referitor la aprobarea parcelării terenului din piața Mihail Kogălniceanu-Splaiul Independenței, proprietatea Societății Clădirea Românească; Comisia Specială Tehnică în ședința dela 16 mai 1933 reaprobă cazul special al parcelării și anume: intrarea dinspre Piața M. Kogălniceanu de 8 m lățime în loc de 10 m și 17 m lungime spre scuarul din parcelare și execuția racordului pentru iluminatul public sau particular în interiorul scuarului unde lărgimea este de 27/29 m. Trotuarul din dreapta Intrării din Piața M. Kogelniceanu în scuar să fie de 1.50 m. lărgime, pentru racordul de electricitate și gaz, celălalt trotuar din stânga, rămânând de un metru. Ambele trotuare, în parcursul lor în jurul scuarului, trebuiau să aibe lățimea de 1.80 m, pentru ca partea carosabilă să rămână de 5.50 m.

Planul original de parcelare al terenului, aflat în dosarul „Parcelarea Clădirea Românească" din Arhiva Primăriei Municipiului București, este datat 1932, autorii proiectului fiind arhitecții Constantin Ciogolea și G. S. Săpunaru. Parcelele au fost ocupate cu clădiri între 1932 și 1935.

Din documente de arhivă rezultă că la data de 6 martie 1935, Piața Kogălniceanu era amenajată, rondul central era trasat, avea trotuar de bazalt, pavaj de asfalt, apă, canal, electricitate și urma să fie amplasată statuia politicianului român Mihail Kogălniceanu. La aceeiași dată, pe aleea parcelării erau deja realizate trotuarele și pavajul cu asfalt, racordul la apă, canalizarea și electricitatea.

Planul aprobat al Parcelării Clădirea Românească conține 10 parcele identificate prin număr și suprafață, care sunt prezentate individual, astfel:

Parcela nr.1: Piața Kogălniceanu nr.8 (astăzi Intrarea V. Păun nr. 1 și 3; vezi Fig. 03); suprafața lotului nr.1 – 365,00 mp; regim de înălțime – S+P+5+Mansardă.

Pe acest lot s-a ridicat prima clădire în parcelare. Aceasta avea deja subsolul executat când înălțimea ridicată la P+5 era încă discutată în Comisiile de avizare. În plan are o formă de potcoavă, cu o curte interioară secundară, fațadele imobilului fiind pe aliniamentul parcelei nr.1.

Din documentele de arhivă rezultă că imobilul devenise proprietatea doamnei Berthe Sussman (arh. Jean Văleanu) și că autorizația a fost eliberată în august 1933. În autorizație se menționează: „O construcție pe supr. de 296.00 mp

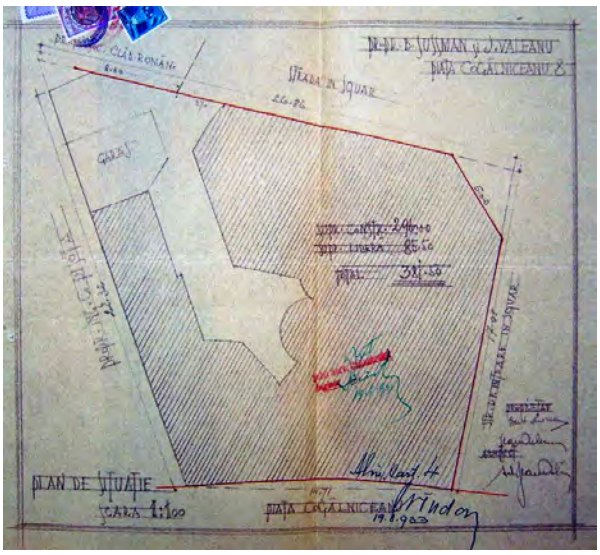
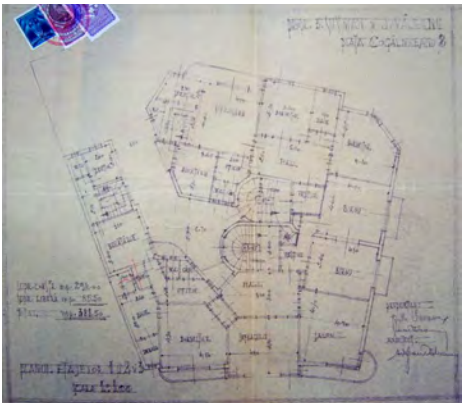
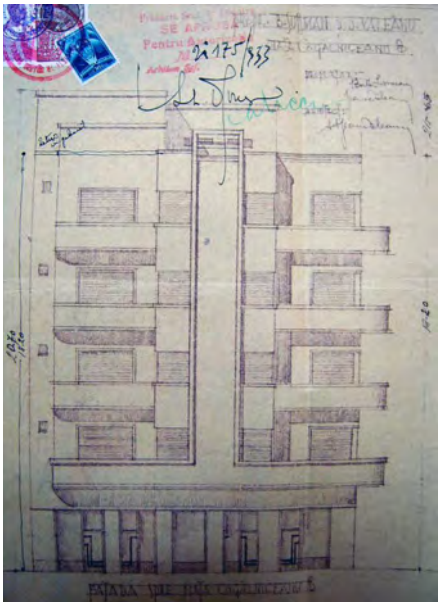

Fig.03/ Imobilul de pe parcela nr. 1, plan de situație. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

Imobilul de pe parcela nr. 1:
Fig.04 (stânga sus)/ Planul parterului;
Fig.05 (dreapta sus)/ Planul etajelor 1, 2 și 3;
Fig.06 (stânga jos)/ Fațadă spre piața Mihail Kogălniceanu.
[Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

compusă din subsol, parter și patru etaje – terasă spre Bulevard și subsol, parter și 3 etaje spre scuar".

Tot în 1933 este depusă cererea pentru extinderea clădirii cu un corp de garaj și camere de serviciu în legătură cu scara secundară. Cererea este întocmită tot de proprietara, Berthe Sussman. Dosarul de autorizare conține plan de situație, planurile extinderii (arh. Jean Văleanu). Extinderea se află pe „parcelarea aprobată".

Imobilul are două scări principale și două scări secundare și este format din două tronsoane inegale ca suprafață. Planul subsolului conține camere de serviciu (pivnițe), spații pentru centrală termică, aferente celor două tronsoane.

Planul parterului (Fig. 04), atașat autorizației, conține, în Tronsonul I de la aliniamentul Pieței Kogălniceanu, spre curtea interioară, patru prăvălii independente și un apartament de serviciu (pentru portar și/sau fochist), iar spre scuar, intrarea principală pentru apartamentele de la etaj, o scară principală și un lift.

Tronsoanele I și II au câte un apartament pe scară și comunică între ele prin intermediul unui vestibul. Fiecare apartament conține câte un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în birou, salon, dormitor cu baie și în sufragerie. Din aceasta din urmă, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. La rândul ei, scara de serviciu are, la jumătate de nivel, o cameră de servitori și un grup sanitar. Schema funcțională a partiului este aproape identică pentru ambele tronsoane discutate.

Înspre scuar, tronsonul II conține o intrare cu scara principală, destinată accesului la etajele superioare, deservind câte un apartament pe fiecare palier. Apartamentul de la etaj conține, la fel ca tronsonul I, un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care, perimetral se accede în cele trei zone diurne/publice și nocturne/intime: dormitor, baie matrimonială, salon, sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie. Aceasta are ieșire pe scara de serviciu. Pentru acest tronson, camera de servitori și grupul sanitar, cu accese de pe scara de serviciu (la jumătate de nivel), au fost adăugate ulterior, prin autorizarea extinderii descrise mai sus. Etajele curente (1-3, în cazul tronsonului I; 1-4, în cazul tronsonului II) sunt identice. Pentru ambele tronsoane, ultimul nivel este ocupat cu spații de serviciu: în cazul tronsonului I - terasă, pod, călcatorie, spălătorie (la care se ajunge pe ambele scări, precum și cu liftul); în cazul tronsonului II - pod, spălătorie și călcătorie (la care se ajunge doar prin scara de serviciu).

Structura de beton armat și zidărie portantă nu este conformată ca o structură regulată, care să răspundă corect la solicitările din cutremur, fiind destul de inconsecventă.

Din dosarul de autorizare a imobilului[3] rezultă că antreprenorul este inginerul Marcu Kammerling, patronul Întreprinderii Generale de Construcții Speciale Beton Armat, proprietar este doamna Berthe Sussman din București, iar planurile clădirii sunt întocmite de arhitect Jean Văleanu. Imobilul a fost autorizat de Primăria Sector III Albastru, cu Autorizația No. 005253 din 20 feb. 1935.

Parcela nr.2: Piața Kogălniceanu nr. 7-8 (actual intrarea V. Păun nr. 2); suprafața lotului - 330,40mp; regim de înălțime - S+P+5+Mansardă; imobil de raport.

La fel ca în cazul imobilului de pe parcela nr.1, și acest proiect a fost avizat cu multă dificultate. Încă de la început au fost prevăzute prăvălii la parter, spre Piața M. Kogălniceanu și apartamente la etaje. Este proprietatea lui Micu Garfunkel, proiectantul fiind arh./ing. I. Rosenthal (Rosintal). În urma cererii de autorizare nr. 5643, din 10 martie 1933, proiectul este luat în discuție în

3 Arhiva PMB, Fond *Sectorul Albastru*, Dos. 116A/1935.

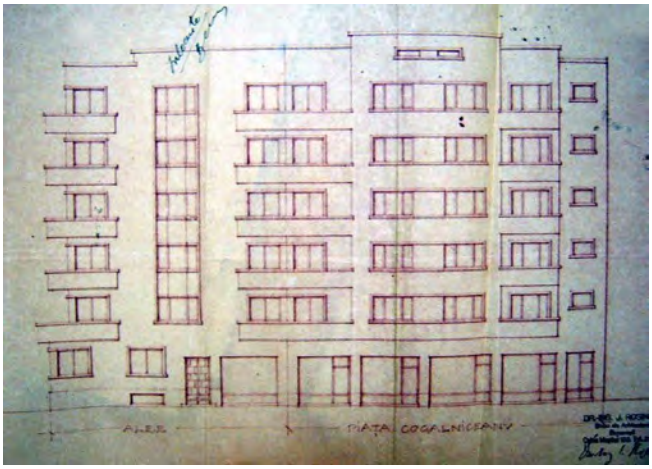

Fig.07/ Imobilul de pe parcela nr. 2, desfășurată spre piața Mihail Kogălniceanu și intrarea „Vasile Păun". [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

ședința Comisiunei Tehnice de la 12 Aprilie 1933, Comisia specială luând decizia de a amâna acordarea autorizării până după aprobarea parcelării de către Consiliul comunal.

La 25 aprilie 1933, Serviciul Cadastrului înaintează documentația, împreună cu avizul comisiei tehnice, pentru eliberarea autorizației pe această parcelă, care are fațada principală la piață publică - Piața Mihail Kogălniceanu (Fig. 07).

În urma avizului Comisiei Technice de la 26 aprilie 1933 se acordă autorizația de construire solicitată[4].

Într-o altă cerere din 10 martie 1933, proprietarul cere autorizarea imobilului cu regim de înălțime parter și 5 etaje. În final, avizele Comisiunei Tehnice din 11 Mai 1933[5] și din 12 și 26 Aprilie 1933 sunt favorabile eliberării autorizație de construire pentru proprietatea d-lui Garfunkel din Piața Kogălniceanu nr. 8, admițând execuția clădirii mai înaltă decât construcția vecină din dreapta, adică cu înălțimea de 20m. Planurile modificatoare au fost realizate tot de arhitectul I. Rosenthal.

4 Arhiva PMB, Fond Sectorul Albastru, Dos. 116A/1935. „Pe 28 aprilie 1933 este întocmit Referatul Serviciului Tehnic care menționează câteva probleme: bovindoul ocupă mai mult de 1/3 din desfășurarea fațadei și anume fațada are 19.00 m, iar bovindoul are 8.90 m; intrarea principală are 1.80 m lățime, iar regulamentul urban impune 2.00 m lățime; prăvăliile din față nu au toate wc-uri separate; spălătoria de la pivniță nu are înălțimea și prospectul cerut de regulament; înălțimea construcției vecine cu care se cuplează este de parter și 2 etaje și mansarda, iar proprietarul cere parter și 6 etaje, deci o diferența de înălțime mai mare decât cea îngăduită de regulament; înălțimea construcției solicitată este mai mare de 15 la 18.00 metri; înălțimea se păstrează și pentru aleea de 8.00 m lățime.18.00 m, ajungând "pe alocurea" peste 20 m. Regulamentul prevede înălțime de la 15 la 18.00 metri; înălțimea se păstrează și pentru aleea de 8.00 m lățime."

5 Dos. 449B/1933, Dos. 449C/1933.

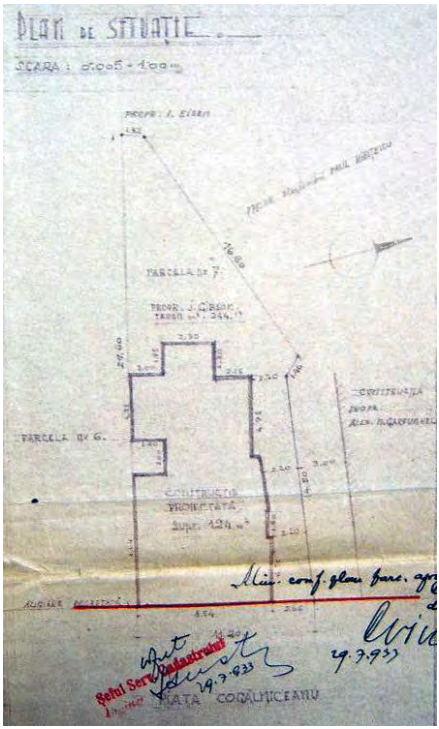

Fig.08/ Imobilul de pe parcela nr. 3, plan de situație. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

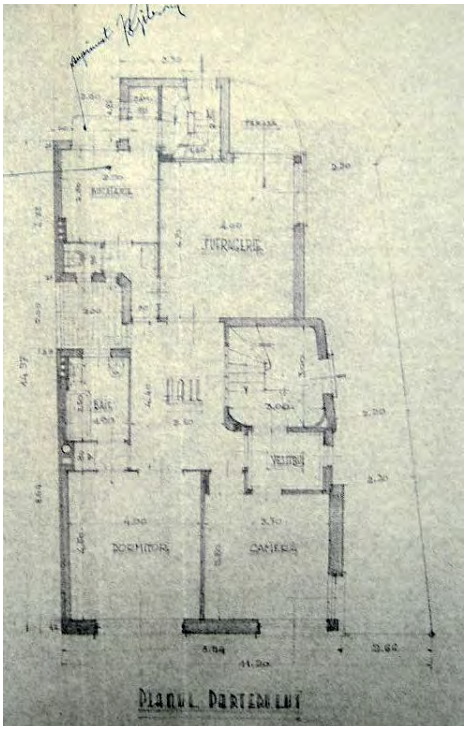

Fig.09/ Imobilul de pe parcela nr. 3, planul parterului. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

Parcela nr.3: Intrarea V. Păun nr. 4; suprafața lotului - 215,00mp (vezi Fig. 08); regim de înălțime: S+P+3; imobil de raport. Clădirea este formată dintr-un singur tronson și are câte un apartament pe etaj și două scări (una principală și una secundară; vezi Fig. 09). Are aceeași schemă funcțională ca cea a tuturor apartamentelor imobilelelor interbelice. Fiecare apartament conține un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în birou, dormitor cu baie și sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de serviciu s-a creat o curte de lumină. Din păcate acest tronson are fațadele placate cu sistem termoizolant, modificându-se aspectul originar.

În data de 8 iulie 1933 se depune cererea pentru aprobarea construirii unui imobil cu subsol, parter, două etaje și pod pe parcela nr. 3. Proprietar este James G. Gibson, iar arhitect B. Mauriciu Avram. Se anexează în dosarul de autorizație planul de situație, planul subsolului, cel al parterului și planurile etajelor 1 și 2, precum și cel al mansardei.

Conform referatului nr. 19K din 8 Iulie 1933 al Serviciului tehnic din Primărie, se aprobă execuția clădirii cu subsol, parter, două etaje, retrasă din alinierea

decretată, respectând gruparea aprobată. Se specifică că nu are fațadă decorată la stradă, are ieșire printr-o alee și este retrasă din aliniere.

Parcela nr. 4: intrarea V. Păun nr.6; suprafața lotului – 295,00mp; regim de înălțime – S+P+3; imobil de raport.

Clădirea, cu funcțiune exclusiv rezidențială, are câte două apartamente pe etaj, deservite de două scări (una principală și una secundară). Fiecare apartament conține câte un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în birou, salonaș, dormitor cu baie și sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de serviciu s-a creat o curte de lumină. Tronsonul acesta are fațadele cel mai bine conservate. Chiar dacă acestea au fost reabilitate și nu restaurate, ele poartă încă amprenta stilistică a arhitecturii în manieră Art Deco. La partea superioară a volumului, imobilului are o fleșă spectaculoasă din beton armat și zidărie, ieșită dintr-un bovindou. Balcoanele au grilaje metalice decorate în stil Art Deco.

Parcela nr.5: Splaiul Independenței nr. 58A; suprafața lotului – 252,00mp; regim de înălțime: S+P+3+Mansardă; imobil de raport (Fig. 10 și 11).

În prezent imobilul nu mai are acces la scuarul intrării, fiind accesibil numai din Splaiul Independenței.

În planurile de autorizare, subsolul conține un garaj pentru două mașini, un apartament de serviciu și spații pentru pivniță și centrală termică. Între timp, garajul a fost dezafectat și nu mai este accesibil. Tronsonul are un apartament pe etaj, două scări (una principală și una secundară). Fiecare apartament conține un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în salon, care este legat de un birou, separat de un dormitor cu baie și sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de serviciu s-a creat o curte de lumină.

Imobilul a fost construit ca urmare a cererii din 11 ianuarie 1935 depusă de doamna colonel Felicia Georgescu și de colonelul Luca și care viza aprobarea unei construcții parter și etaj în Splaiul Independenței 56. Este anexat un plan de situație. Primăria admite construirea imobilului la data de 6 martie 1935[6]. Autorizația este emisă în data de 6 aprilie, la aceasta se anexându-se planșe cu fațade, plan de situație, subsol, parter și etaj 1, etaj 2, mansardă, toate semnate de arhitect Ghinescu. În Avizul Comisiunei Tehnice de la 6 Martie 1935 și în decizia delegației Consiliului Comunal nr. 132 din 8 martie 1935 se menționează că proiectul se autorizează, deși acesta nu respectă regulamentul în ceea ce privește bovindourile și lărgimea gangului de acces spre curtea interioară.

6 Dos. 307/1935.

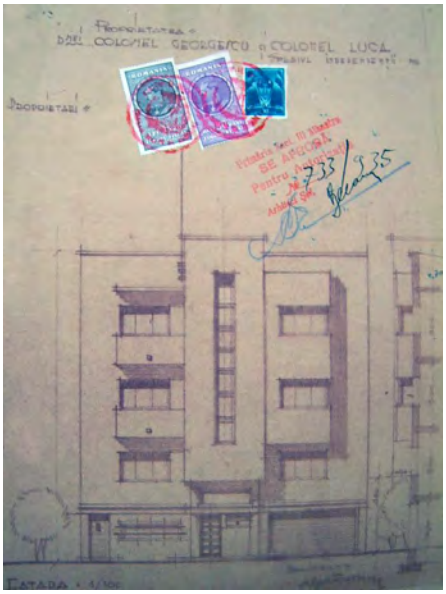

Fig.10/ Imobilul de pe parcela nr. 5, fațada dinspre Splaiul Independenței. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

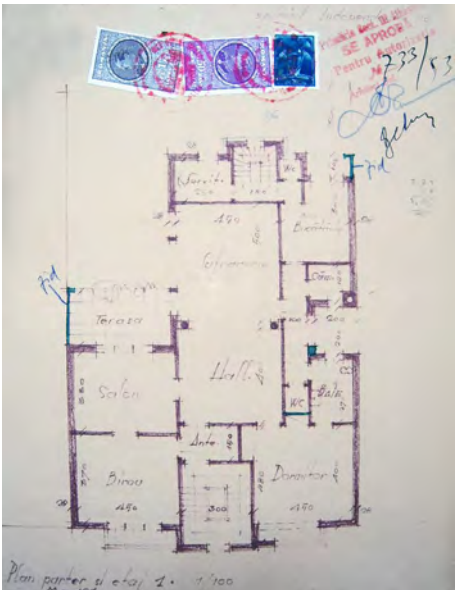

Fig.11/ Imobilul de pe parcela nr. 5, planul parterului. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

Se are în vedere că imobilul se execută cu parter și două etaje, iar lărgimea străzii este de 18 m[7].

Parcela nr.6: Splaiul Independenței nr. 58; suprafața lotului – 267,00mp; regim de înălțime – S+P+3+Mansardă; imobil de raport. Din păcate nu există foarte multe date de arhivă.

Parcela nr.7: Splaiul Independenței nr. 56B / Intrarea V. Păun nr. 8; suprafața lotului – 257,00mp. regim de înălțime – S+P+3+Mansardă; imobil de raport. La fel ca la parcela nr. 6, nu există date de arhivă.

Parcela nr.8: Splaiul Independenței nr. 56A / Intrarea V. Păun nr. 9; suprafața lotului – 257,00mp; regim de înălțime – S+P+3+Mansardă; imobil de raport.

Clădirea are câte un apartament pe etaj și două scări (una principală și una secundară). Fiecare apartament conține un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în salon, care este legat de birou. Din hall se intră într-un dormitor cu baie și în sufragerie, din care, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie. Aceasta din urmă are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de serviciu s-a creat o curte de lumină. Subsolul conține

7 Autorizația de construcție Nr. 28/J, din 6 aprilie 1935 menționează că „La față pe alinierea decretată și pe întreaga fațadă, va executa o construcție cu subsol, parter, două etaje și mansardă, din zidărie masivă acoperită cu metal, conform planurilor aprobate, întocmite de Dl arh. Ghinescu și pe suprafață plătită."

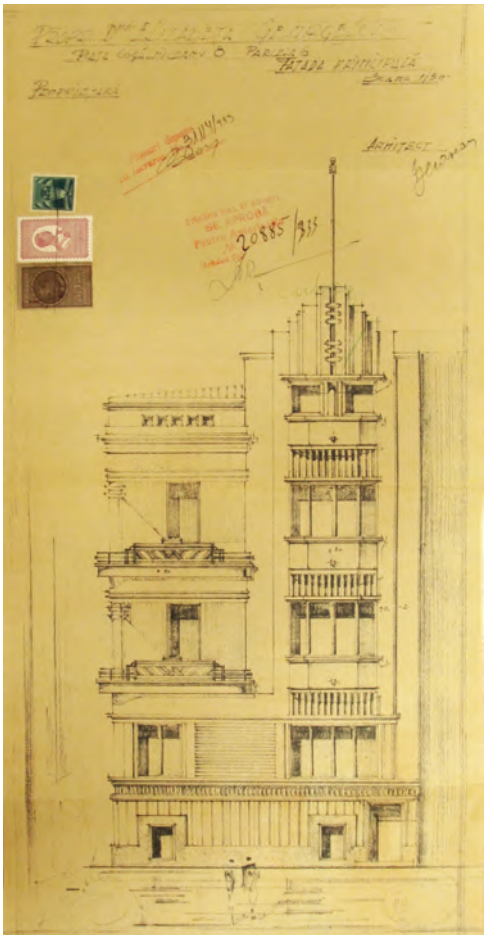

Fig.12/ Imobilul de pe parcela nr. 6, fațada înspre intrarea „Vasile Păun". [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

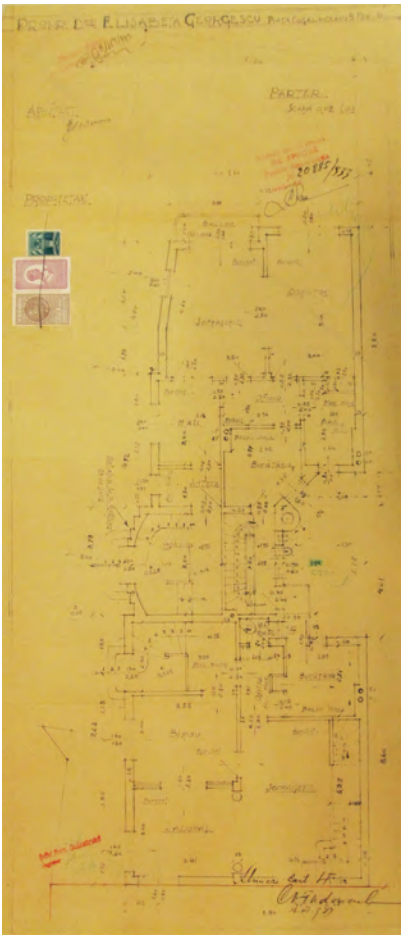

Fig.13/ Imobilul de pe parcela nr. 6, planul parterului. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

un apartament de serviciu și spații pentru pivniță și pentru centrala termică (calorifer).

Parcela nr.9: Splaiul Independenței nr. 56; suprafața lotului – 257,00mp; regim de înălțime – S+P+3+Mansardă; imobil de raport.

Clădirea are câte un apartament pe etaj și două scări (principală și secundară). Fiecare apartament conține un vestibul de intrare, care dă într-un hall central, din care se intră în salon. De salon se leagă un birou și, separat, un dormitor cu baie și o sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de

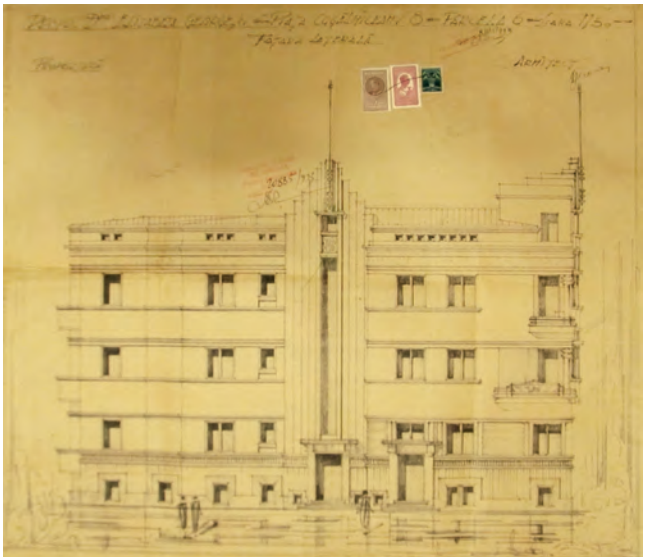

Fig.14/ Imobilul de pe parcela nr. 6, fațada laterală. [Arhiva PMB, fond *Sectorul Albastru*]

serviciu s-a creat o curte de lumină. Subsolul conține un apartament de serviciu și spații pentru pivniță și pentru centrala termică (calorifer).

Parcela nr.10: Intrarea V. Păun nr. 5; suprafața lotului – 321,00mp; cu regim de înălțime – S+P+6+Mansardă; imobil de raport.

Clădirea are câte două apartamente pe etaj, simetrice. În axul de simetrie se află cele două scări (principală și secundară), spate în spate. Fiecare apartament conține câte un vestibul de intrare, care este legat de un hall central, din care se intră în mai multe încăperi: într-un salon (care este legat de birou), într-un dormitor cu baie și în sufragerie. Din sufragerie, prin intermediul unui oficiu, se intră în bucătărie, care are ieșire pe scara de serviciu. Pentru luminarea spațiilor de serviciu s-a creat o curte de lumină. La subsol se află un apartament de serviciu și spații pentru pivniță și pentru centrala termică (calorifer).

Ansamblul de imobile de locuit din intrarea „V. Păun" are o tipologie urbană relativ des întâlnită în perioada interbelică, datorată încurajării acestui program de locuințe colective pe proprietăți particulare. Adoptarea acestor forme volumetrice la imobilele de raport cu apartamente de lux cu mai multe etaje, de la parter cu două până la șapte etaje, va deveni o practică consacrată a acestui program de locuințe multietajate, în contextul în care ultimele etaje se retrăgeau în cascadă, după formule urbanistice de mascare a unor înălțimi forțate, peste cotele cornișelor impuse de regulament.

Motivele decorative din repertoriul Art Deco sunt remarcate în diferite tipuri de compoziții simetrice sau asimetrice, care subliniază volumele prin benzi, registre sau chenare, panouri cu terminații într-o succesiune de retrageri,

Fig.15/ Fotografie recentă din intrarea „Vasile Păun", în centru imobilul de pe parcela nr. 6. [fotografie de Aurelian Stroe]

ferestre hublou, bovindouri care primesc coronamente sau pinioane în cascadă, antene-semnal.

Gruparea în benzi decorate cu o suită de profile liniare sunt cele mai uzuale decorații, care însoțesc și conturează muchiile ieșinde ale volumelor clădirilor, registrele principale, retragerile sau decroșurile, registrele soclurilor,

antablamentelor, balustradelor sau parapetelor. Ancadramentele delimitează golurile ferestrelor, care se așează cu latura lungă a golului pe orizontală, subliniind raportul gol/plin și orizontala registrelor etajelor. Balcoanele, de formă paralelipipedică sau cu terminație semicirculară, sunt susținute și de solbancuri liniare decorative, constând din benzi de mănunchiuri de profile din tencuială similipiatră. Între ferestre există panouri din tencuială cu muluri riflate în benzi orizontale sau verticale. Consolele puternice ce susțin bovindourile au și ele o succesiune de muluri lineare trasate pe muchiile vii.

De foarte multe ori, fațadele au unu sau două bovindouri, care sunt marcate pe verticală de ferestre unice, lungi, pe lungimea a 3-5 etaje și înguste, exprimând în exterior spațiul scării principale de acces sau un colț special al salonașului. Volumul arhitectural urmează reguli compoziționale relativ previzionate, nelipsind din vocabularul arhitectural o verticală dominantă, ieșită din planul major al fațadei și în care se opresc registrele în pieptene ale parapetelor balcoanelor, care la rândul lor sunt ieșite din planul fațadei propriu-zise.

Parterul tronsoanelor este marcat de intrarea principală, finisată specific stilului - tencuială mozaicată, tencuială periată, placaj de marmură neagră etc.

Ușa de intrare are o feronerie cu decorații specifice Artei Deco, alamă, profile de fier vopsite, geam givrat.

Ultimele etaje sunt retrase în cascadă, după un unghi la 45°, sau se termină cu un coronament decorativ. În general, acoperirea ultimului etaj este fie în terasă, fie în șarpantă, ascunsă de un atic înalt. Fațadele pot fi simetrice, cu un ax de simetrie marcat de un bovindou-turn cu două travee egale și cu balcoane în benzi orizontale amplasate în stânga și în dreapta verticalei. Ancadramentele golurilor sunt profilate simplu și executate din tencuială cu benzi riflate sau simple, fără decorații.

Ansamblul și-a păstrat în prezent caracterul originar. El este așezat în apropierea unei zone de referință a orașului – Piața M. Kogălniceanu – și adiacent arterelor Calea Plevnei și Splaiul Independenței. Cele 10 parcele din ansamblu sunt accesibile de pe două alei: una perpendiculară pe Piața Kogalniceanu, scurtă (cca 17 m), cu o lățime de cca 8 m, trotuare de cca 1,50m și 1,00m și profil simplu; la extremitatea opusă bulevardului, aleea se lărgește pentru a asigura suprafața de întoarcere și mai are o alee pietonală spre Splaiul Independenței. La origine erau două ieșiri spre Splai, una dintre ele în prezent fiind închisă și cuprinsă în spațiul privat al parcelelor adiacente. Imobilele din scuar, așezate la aliniamentul străzii (cu excepția celor din fundul parcelării, care se retrag cu cca 2m), pot fi încadrate în categoria construcțiilor de înălțime mică, medie și mare.

Ca expresie arhitecturală, imobilele aparțin din punct de vedere stilistic unui modernism sobru, cu accente Art Deco, date de profilatura din tencuială, decorația de fier forjat (grilajele ușilor, mâinile curente ale balcoanelor,

Fig. 16/ Intrarea „Vasile Păun". [fotografie de Aurelian Stroe]

gardurile de separare), materiale prețioase ca marmură, travertin, alamă. Sunt caracteristice pentru imobilele din intrarea V. Păun volumele cubice, cu colțuri rotunjite, cu accente date de decalarea pe verticală a etajelor, mansardelor și ale bovindourilor. Liniile dominante ale fațadelor sunt date de orizontalele ferestrelor, subliniate de profilaturile cornișelor și de cele ale solbancurilor, de parapetele balcoanelor și teraselor. Intrările principale, accentuate cromatic, sunt protejate fie de copertine, fie de volumele verticale ale bovindourilor. Majoritatea soclurilor sunt înalte, cu tencuială cu terasit sau mozaic turnat, piatră artificială colorată. Imobilele din parcelarea analizată se remarcă prin folosirea generalizată a structurilor de beton armat și prin utilizarea pe scară largă a materialelor și finisajelor cu accente prețioase: travertin, terasit, grilaje Art Deco din fier forjat etc. Învelitorile cu pantă mică, invizibile de la nivelul solului, reprezintă o soluție de adaptare la exigențele climatice ale orașului, fără a afecta imaginea modernistă generală a construcțiilor. Imobilele de raport cu mai multe etaje au putut fi construitre mult mai rapid ca urmare a apariției și utilizării pe scară largă a structurii mixte de beton armat și zidărie de cărămidă.

O notă aparte este dată de imobilul de la Intrarea V. Păun nr. 6, a cărui fațadă este realizată în spiritul pur al curentului Art Deco. Celelalte imobile au elemente mai moderate în raport cu acesta. Apartamentele din clădirile

plurifamiliale au o caracteristică comună: inițial, în majoritatea apartamentelor exista și o încăpere (cabinet, birou) pentru exercitarea profesiei ocupantului.

În general, starea de conservare a imobilelor din fundătură este medie și bună. Clădirile de pe parcelele nr. 10 și 8 au fost supraînălțate cu un nivel. Unul dintre pericolele majore care amenință imobilele studiate este reprezentat de aplicarea, fără discernământ, a *Legii privind izolarea termică a locuințelor*. Clădirile de la loturile nr. 2 și 3 au fost placate cu materiale termoizolante și necesită operații de restaurare. Imobilul de pe lotul 4 este în starea cea mai bună. Ca urmare a faptului că în perioada postbelică aceste imobile au fost naționalizate, iar în perioada post 1990 reglementările urbanistice au fost ineficiente, deși starea generală de conservare este bună, se resimte lipsa de întreținere și lipsa supravegherii de specialitate din punct de vedere arhitectural: tencuielile sunt, pe alocuri, căzute; ferestrele originare au fost înlocuite cu ferestre cu geam termoizolant, cu subîmpărțire și culoare a tâmplăriei modificate; terasele și balcoanele au fost închise sau protejate de copertine improvizate.

Bibliografie selectivă

Gheorghiu, Petru, *Un specific de locuire bucureștean*, Editura universitară „Ion Mincu", București, 2003
Southworth, Michael; Ben-Joseph, Eran: *Reconsidering the Cul-de-sac* , în *Acces*, nr 24, primăvara 2004.
Arhivele Primăriei Municipiului București, Primăria Sectorului de Albastru dosarele:
dos. 460A/1932, dos.808/1932, dos. 449B/1933, dos. 304/1934, dos. 307/1935, dos. 116A/1935
Fotografii actuale cu toate clădirile, Foto Aurelian Stroe